

واژگان

لمسی : قابل لمس دلنشین:جذاب - فشنگ نمایان : آشکار	مجازی : غیر واقعی معرفت:شناخت فناوری : استفاده از علم در کارهای مختلف مانند پزشکی و ...
باز آی : برگرد طعم: مزه کامران : پیروز - موفق بی ثمر : بی فایده کژ : کج تلف کردن : نابود کردن - تباه کردن کج گفتن : سخن نادرست گفتن حامی : نگهدارنده ثنا : ستایش - ستودن ذات : وجود - هستی ناظر : بینا	فضل : بخشش احسنت : آفرین صواب : درست - راست علاف : بیکار مستجاب : پذیرفته شده - برآورده شده هاج و واج : شگفت زده - گیج توفیق : موفقیت - کامیابی لفظ : زبان الها : خدایا رحمت : مهربانی - بخشایش
طفل : کودک رسول الله : پیامبر خدا	رطب : خرما منع کردن : مانع شدن - باز داشتن

هم خانواده :

لذت : لذیذ نفس:تنفس حاضر : حضور - محضر معرفت : تعریف - عرف - عرفان عمیق : عمق قسمت : تقسیم معذور:عذر - معذرت انصاف : منصف توفیق : موفقیت	ناظر : نظر - منظور حامی : حمایت فاضل : فاضل واقعی : واقعیت - واقعا منتقل:انتقال اعتبار: معتبر عظمت : عظیم - اعظم اثر : تاثیر - موثر مستجاب : اجابت
--	--

مخالف

وارد : خارج مجازی:واقعی آغاز : پایان دوستان : دشمنان شاد : غمگین - ناراحت شلوغ : خلوت پر : خالی	حاضر : غایب آسان : سخت جدید : قدیم زیبا : زشت اولین : آخرین براق : کدر تند تند : آرام آرام
---	--

کلمات املایی

منتقل - فاصله - معرفت - معرفی - صفحه ای - حاضر - رایانه - احتیاج - نقاله - واقعی - فناوری - پیشرفت - شگفت زده - غر
بزند - تلف کنی - اشکال - علاف - براق - هاج و واج - عظمت - معذوریم - تعمیر - بی ثمر - فضل - رحمت - صواب - مستجاب
- حضرت - ذات - لفظ - ثنا - می سرایم

نیایش :

الهی ، فضل خود را یار ما کن ز رحمت ، یک نظر در کار ما کن

خدایا بخشش خود را یار ما کن و کمی از رحمت و مهربانی خودت را شامل حال ما کن

خدایا در زبان من ، صواب آر دعای بنده ی خود ، مستجاب آر

خدایا ! سخن درست در زبان من جای کن و دعای این بنده ی خود را برآورده کن .

مرا در حضرت خود ، کامران دار ز کز گفتن ، زبانم در امان دار

مرا در نزد خودت پیروز و موفق کن و زبانم را از سخن نادرست و بیهوده نگه دار

مرا توفیق ده تا حمد خوانم صفات ذات تو بر لفظ رانم

به من توفیق بده تا بتوانم نماز و قرآن بخوانم و صفات نیک تو را بر زبانم جاری کنم

خداوندا، تویی حامی و حاضر به حال بندگان خویش ناظر

خدایا تو پشتیبان من هستی و همه جا حضور داری به حال بندگان نظارت می کنی

ثنای ذات پاکت می سرایم زبان در شرح ذکرت می گشایم

ذات پاک تو را ستایش می کنم و در توصیف یاد تو سخن می گویم

الها ، جز تو ما کس را نخواهیم از آن رو در پناهت می پناهیم

خدایا کسی را جز تو نمی خواهیم و به خاطر همین به تو پناه می آوریم .

- عطار نیشابوری شاعر قرن ۶ و ۷ هجری قمری می باشد . یکی از کتاب های او الهی نامه ات . این کتاب شامل داستان های کوتاه و بلند زیبایی می باشد .

دانش زبانی :

بیننده : شخصی که چیزی را می بیند گوینده : شخصی که چیزی را می گوید

شنونده : شخصی که چیزی را می شنود نویسنده - خواننده - راننده

این چنین کلماتی با ترکیب نده ساخته می شوند به معنی شخصی هستند که در حال انجام کاری می باشد .

پرسش های متن درس :

۱- معنی واژه های زیر را بنویسید .

توفیق : ثنا : حامی : کامران :
فضل : مستجاب : لفظ : صواب :

- ۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید .
- دانش آموزان برای نوشتن روی تخته هوشمند به گچ داشتند (احتیاج - احتیاج)
- از پیچ کوچه دوم (گذشت - گزشت)
- مدرسه ی جدید دو کوچه با خانه ی آن ها داشت (فاصله - فاصله)
- خدایا در زبان من آر (صواب - ثواب)

۳- هم خانواده واژه های زیر را بنویسید.
لذت : حاضر : معرفت : عمیق :
ناظر : نفس : واقعی : منتقل :

- ۴- درستی یا نادرستی جمله های زیر را مشخص کنید .
- بچه ها به کمک نرم افزار آموزشی تمرین های درس را انجام دادند.
- بنفشه نشانی پایگاه رایانه ای مدرسه را به مهتاب داد
- پیامبر در روز اول، طفل را از خرما خوردن بازداشت
۵- مخالف واژه های زیر را بنویسید.

وارد : دوستان : جدید : حاضر :
آسان : شاد : زیبا : آغاز :
۶- با استفاده از واژه های داده شده، جمله های معنادار بسازید.

الف) هوشمند، خنده:

ب) اعتبار، شاعر:

- ۷- بیت های زیر را کامل کنید
مرا توفیق ده تا
..... ذات تو بر
خداوندا تویی
..... خویش ناظر

- ۸- با ترکیب واژه های زیر با نده کلمه جدید ساخته و با آن جمله بسازید .
یاب + نده : :
شنو + نده : :
جوی + نده : :
دو + نده : :

۹- کلمه های به هم ریخته را مرتب کنید و یک جمله بسازید .

در او - خودم - خرما - حرفم - تأثیر - بودم - خورده - دیروز - نداشت - و

۱۰- در متن زیر غلط های املائی را پیدا کنید و درست آن ها را بنویسید .

مهتاب وارد حیات مدرسه شد . سفای ذات پاکت می سرایم . دعای بنده ی خود مستجاب آر .

تفلی بسیار خرما می خورد. مادرش او را نذد پیامبر برد و از او کمک خاست. حضرت در روز دوم با مهربانی به کودک گفت: «خرما نخور.»

۱۱- مفهوم بیت زیر را بنویسید . مرا در حضرت خود کامران دار زکّز گفتن زبانم را نگه دار

۱۲- با حروف در هم ریخته کلمه بسازید .

ب - ج - ا - س - م - ت ش - و - م - ه - د - ن ن - ا - ر - ا - ی - ه

۱۳- در متن زیر علائم نگارشی را کامل کنید .

یکی را گفتند عالم بی عمل به چه ماند گفت به زنبور بی عسل

۱۴- از بین کلمات زیر کلماتی را که می توان با نده ترکیب کرد جدا کرده و کلمه جدید را بنویسید.

خوان - قوی - گوی - جوی - راه - رشد - ران - لغز

۱۵- با متضاد واژه‌های زیر، جمله بسازید.

الف) استقبال \neq :

ب) کژ \neq :

۸- یابنده : کسی که چیزی را پیدا می کند شنونده : کسی که صدایی را می شنود	ثنا : ستایش کامران : پیروز	۱- توفیق : موفقیت حامی : نگهبان
۹- دیروز خودم خرما خورده بودم و حرفم در او تاثیر نداشت	مستجاب : پذیرفته شده	فضل : بخشش
۱۰- حیاط - صفای - مستجاب - طفلی - نزد - خواست - حضرت	صواب : درست	لفظ : زبان
۱۱- مرا در نزد خودت پیروز و موفق بدار و زبانم را از سخن نادرست و بیهود دور نگه دار	۲- احتیاج - گذشت - فاصله - صواب	۳- لذت : لذیذ
۱۲- مستجاب - هوشمند - رایانه	معرفت : عارف	ناظر : نظارت
۱۳- دو نقطه - گیومه باز - ویرگول - علامت سوال - گیومه بسته - دو نقطه	واقعی : واقعیت	حاضر : حضور
۱۴- خواننده - گوینده - جوینده - راننده - لغزنده	عمیق : عمق	نفس : تنفس
۱۵- بدرقه - درست	منتقل : انتقال	۴- درست - نادرست - نادرست
جمله سازی به عهده ی دانش آموز	دوستان : دشمنان	۵- وارد : خارج
	غایب : حاضر	جدید : قدیم
	شاد : غمگین	آسان : سخت
	آغاز : پایان	زبیا : زشت
		۶- به عهده ی دانش آموز
		۷- مرا توفیق ده تا حمد خوانم
		صفات ذات تو بر لفظ رانم
		خداوندا توی حامی و حاضر
		به حال بندگان خویش ناظر

۱- کلمات هم معنی را رنگ بزنید .

۲- جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید.

(الف) به کسی که اتومبیل را براند میگویند.

(ب) به کسی که پیروز شود میگویند.

(ج) به کسی که مطلب را بنویسد میگویند.

۳- با اضافه کردن « نده یا زار» به هر کلمه، کلمات جدیدی بسازید و معنی آن را بنویسید.

جوی	+		←
خوان	+		←
شالی	+		←

۴- برای کلمه های زیر هم خانواده بنویسید.

مشغول : واقعی : نظم : سکوت :

۵- متضاد کلمه های زیر را بنویسید.

ریز : دلگرم : قبل : خلاصه :

۶- با کلمه های زیر جمله بسازید

(الف) رایانه :

(ب) تخته ی هوشمند :

۷- شعر زیر را کامل کنید

الهی فضل خود را یار ما کن ز رحمت ،

خداوندا خویش ناظر

نام: آزمون کلاس:
 نام خانوادگی: نوبت اول تاریخ: / /

۱- معنی لغات زیر را بنویسید.

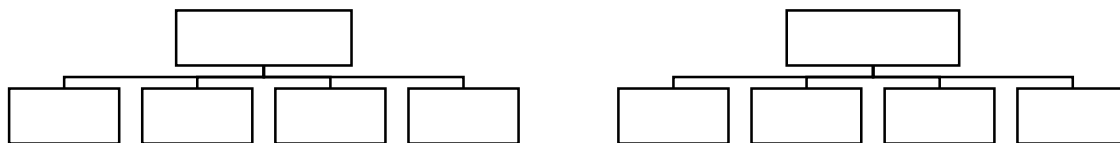
چیره دست : جامه : حیل ساز : ارمغان : خاور:

۲- برای هر یک از واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بنویسید.

.....	مشاعره	منظور
.....	خالق	مقصد

۳- کلمات زیر را دسته بندی کنید و برای هر دسته یک عنوان مناسب انتخاب کنید.

کره زمین - کاغذ - دفتر - نقشه - کیف - مداد - عکس هوایی - فیلم

۴- با استفاده از واژه‌های زیر، واژه‌های معنادار بسازید.

خود - سر - نماز - باور - آموز - گذشت - خانه - دانش			
.....

۵- با توجه به معنی جمله‌ها کامل کنید.

- هنگام چیدن گل به دستش رفت. (خوار - خار)
- پایه و همه ی گفت و گوها ، توانایی علمی دانش آموزان است. (اثاث - اساس)

۶- جاهای خالی اشعار زیر را تکمیل کنید.

جنگل از باد گریزان / / / پهن می شگتند هر جا
 / تا که آوازش آشکار کند /

۷- مفهوم بیت‌های زیر را بنویسید.

هر غلامی را بیاورد ارمغان هر کنیزک را ببخشید او نشان

بهار و باغ و گل از او نشان است

خدا در رنگ و بوی گل نهان است

۸- کلمات زیر را تعریف کنید.

..... کارنامه:

..... کتابنامه:

..... روزنامه:

۹- در جاهای خالی نشانه‌های نگارشی مناسب قرار دهید.

وقتی زمستان قلم به دست گرفت با خود گفت تا وقتی که کارم را تمام نکرده ام خورشید نباید نقاشی من را ببیند

۱۰- برای کلمات زیر جمع یا مفرد بنویسید.

اشعار	کتاب
مدارس	دفتر
جملات	معلم

۱۱- غلط‌های املائی را در متن زیر پیدا کنید و صحیح آن‌ها را در سطر زیر بنویسید.

سپاه توران ، به فرماندهی افراسیاب از رود جیپهون گذشته بود . ایرانیان از پیروزی نا امید و از شکست اندوهگین شده بودند . آرش کمانگیر تیر انداز ماهر ایرانی ، با قامتی رشید و استوار پای کوه ایستاده بود .

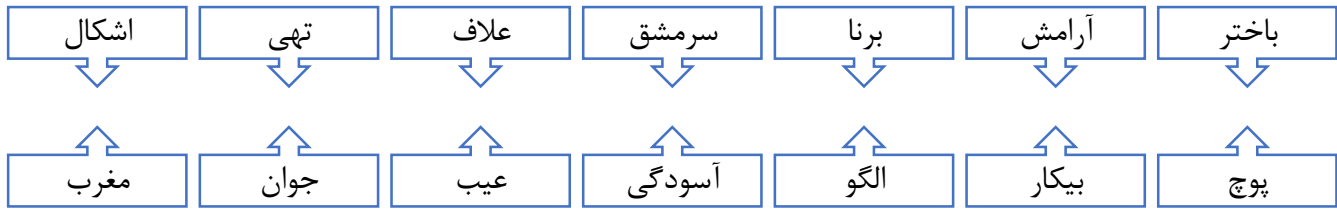
۱۲- با حروف در هم ریخته ی زیر دو کلمه بنویسید که ارزش املائی داشته باشد .

ط - ر - ق - ه ع - ز - ر - م - ا

خدا در آفریده ها و رنگ و بوی گل پنهان است و با دقت به این آفریده ها باید به یاد خدا باشی که این آفریده هاو باغ و بهار و گل همه نشانه های وجود خداست	۱- چیره دست : ماهر - استاد حیلت ساز : حیله گر جامه : لباس ارمغان : سوغاتی خاور : مشرق
۸- کارنامه : ورقه ای که در آن نتیجه کارهای هر فرد نوشته می شود	۲- منظور : نظر - ناظر مشاعره : شعر - شاعر مقصد : قاصد - مقصود خالق : مخلوق - خلقت
کتابنامه : نوشته ای که در آن اطلاعات کتاب نوشته می شود	۳- لوازم التحریر : کاغذ - دفتر کیف - مداد وسایل جغرافیا: کره زمین - نقشه - عکس هوایی - فیلم
روزنامه : نوشته ای که اخبار و وقایع روز در آن نوشته می شود	۴- خود باور - سر گذشت - نماز خانه - دانش آموز
۹- ویرگول - ویرگول - دو نقطه - گیومه باز - ویرگول - گیومه بسته - نقطه	۵- خار - اساس
۱۰- شعر - کتاب - مدرسه - دفاتر یا دفترها - جمله - معلمان یا معلم ها	۶- جنگل از باد گریزان چرخ ها می زد چو دریا دانه های گرد باران پهن می گشتند هر جا زاغ می خواست غار غار کند تا که آوازش آشکار کند طعمه افتاد تا دهان بگشود روبهک جست و طعمه را برپود
۱۱- افراسیاب - جیپهون - اندوهگین - ماهر - استوار	۷- به هر نوکری یک سوغاتی داد
۱۲- قطره - مزارع	به هر خدمتکاری هدیه ای بخشید

نام: آزمون کلاس:
 نام خانوادگی: نوبت دوم تاریخ: / /

۱- کلمات هم معنی دسته اول و دوم را به یکدیگر وصل کنید.

۲- مفهوم هر عبارت را به صورت ساده و روان بنویسید:

الف) آن یکی طوطی، ز دردت بوی بُرد زهره‌اش بدرید و لرزید و بمُرد

ب) سطح آب از گاه‌وارش خوش‌تر است دایه‌اش سیلاب و موجش مادر است.

۳- کلمه‌ی زیر را با حروف مناسب کامل کنید:

الف) اح.....یاج (ب) بی.....ه (ج) واق.....ی

د) اع.....راض (ه) ال.....ماس (و) حول ووش

۴- از بین کلمه‌های زیر دو دسته هم خانواده و دو دسته که شبکه معنایی دارند پیدا کنید.

شبکه معنایی		هم خانواده	
			علوم - شاکر - علم - شکر - زنبور - مشک - سنجاقک -
			عطار - شکور - خوش بو - پروانه - معلم

۵- متن زیر را بخوانید و جاهای خالی را با یکی از کلمه‌های (سپس - زیرا - را - که - ابتدا) پر کنید.

مرغ خیاط، پرنده‌ی کوچکی است برگ‌ها به هم می‌دوزد و کیسه درست می‌کند. این کیسه، لانه‌ی او می‌شود. او

برای دوختن برگ‌ها از منقارش استفاده می‌کند، منقارش مثل سوزن تیز است. او علف‌های نازک را مثل نخ هستند

انتخاب می‌کند، برگ‌ها به فاصله‌ی مساوی سوراخ می‌کند و علف‌ها از سوراخ می‌گذراند و گره می‌زند.

۶- با اضافه کردن اجزای (زار، نده) به کلمه‌ی مناسب، کلمه‌های جدید بسازید.

جوی	گل
دو	یاب

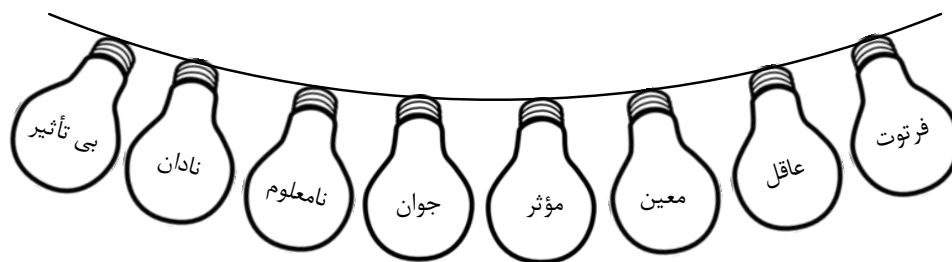
۷- دور کلمه ناهماهنگ در هر جمله خط بکشید.

تیر - نیزه - کمان - تیرانداز

ادب - عالم - آداب - مؤدب

تازه - اندیشید - نو - جدید

۸- لامپ‌های مخالف را در کنار هم بنویسید.

۹- جمله های زیر صفت را مشخص کنید.

الف) مادر او دیروز یک بارانی بلند برایش خرید.

ب) عمو احمد در باغ انگور را با یک زنجیر و قفل بزرگ بست.

۱۰- یک ضرب المثل بنویسید که در آن کلمه‌ی «شیر» به کار رفته باشد.

۱۱- رویدادهای زیر را به ترتیب رویداد شماره گذاری کنید.

این پرندگان پس از سپری شدن زمان دراز و پیمودن راه‌های طولانی، بدون اشتباه به لانه‌ی پیشین خود باز می‌گردند.

پرستوها ناچار می‌شوند به جاهای معتدل تری کوچ کنند.

حشرات کمیاب می‌شوند و هوا کم کم سرد می‌شود.

پرندگان شکاری ناگهان خود را به جمع پرستوهای در حال پرواز می‌رسانند.

پرستوها بهار و تابستان را به آسودگی به سر می‌برند.

۱۲- یک متن بنویسید و سه تا از کلمه‌های زیر را در آن به کار ببرید. خود خواه، خودبین، خود جوش، خود پسند، خودکار

ارتباط معنایی :	۱- باختر : مغرب برنا: جوان علاف : بیکار اشکال : عیب
زنبور - پروانه - سنجاقک	۲- یکی از طوطی‌ها که از درد اسیری تو در قفس خردار شد ، زهره اش ترکید و لرزید و مرد .
مشک - عطار - خوش بو	اکنون که موسی در رود نیل قرار دارد ، سطح آب از گهواره اش راحت تر و دل چسب تر است .
۵- که - را - زیرا - ابتدا - که - سپس - را - را	سیلاب مانند دایه او را پرستاری می کند و موج مانند مادری مهربان از او مواظبت می کند
۶- گلزار - جوینده - یابنده - دونه	۳- احتیاج - بی‌شده - واقعی - اعتراض - التماس - حول و حوش
۷- اندیشید - عالم - نیزه	۴- هم خانواده : علوم - علم - معلم
۸- فرتوت : جوان	شاگرد - شکر - شکور
عاقل : نادان	
معین : نامعلوم	
مؤثر : بی تأثیر	
۹- بلند - بزرگ	
۱۰- به عهده ی دانش آموز	
۱۱- به ترتیب ۵ - ۳ - ۲ - ۴ - ۱	
۱۲- به عهده ی دانش آموز	